

SAMENGESTELDE WERKWOORDEN

Bij dit boek is ook een oefenboek verkrijgbaar:
Samengestelde werkwoorden voor anderstaligen - Oefenboek

Dit is een uitgave van:

Uitgeverij VanDorp Educatief
een imprint van VanDorp Uitgevers

info@vandorp-educatief.nl
www.vandorp-educatief.nl

1e druk maart 2026

ISBN 9789461853820
NUR 114

© 2026 Jenneke de Nerée
© 2026 Uitgeverij VanDorp Educatief

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden opgeslagen of vermenigvuldigd op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Jenneke de Nerée

samengestelde
WERKWOORDEN

voor anderstaligen

VANDORP EDUCATIEF

Inhoudsopgave

B 7	Drukken	J 58	Likken	Roepen
Bakken	Duiken	Jagen	Lopen	Roeren
Barsten	Duwen		Lossen	Ruimen
Beelden	Dwalen	K 60	Luisteren	
Bellen		Kaarten	Lukken	S 120
Betalen	E 31	Kennen		Schaffen*
Bieden	Eisen	Keren	M 93	Schatten
Bijten	Eten	Keuren	Maken	Schakelen
Blijven		Kiezen	Melden	Scheiden
Blinken	F 33	Kijken	Merken	Schenken
Bouwen	Fietsen	Kleden	Moedigen*	Scheppen
Breken	Fluiten	Kleuren		Scheren
Brengen		Kloppen	N 99	Schieten
	G 36	Knippen	Nemen	Schikken
C 16	Gaan	Koken	Noemen	Schrijven
Checken	Geven	Komen		Schrikken
	Gieten	Kopen	P 104	Schuiven
D 17	Gooien	Korten	Pakken	Serveren
Dalen	Graven	Krijgen	Passen	Slaan
Dekken	Grijpen	Kunnen	Pikken	Slapen
Delen	Groeien		Plakken	Slikken
Denken		L 77	Plannen	Sluiten
Dienen	H 46	Lachen	Pompen	Snijden
Doen	Haken	Laten	Praten	Spannen
Doven	Halen	Leggen		Sparen
Draaien	Handelen	Leiden	R 111	Spelen
Dragen	Hangen	Leren	Raden	Spellen
Drijven	Hebben	Leven	Raken	Spoelen
Dringen	Helpen	Leveren	Rekenen	Spreken
Drinken	Horen	Lezen	Rekken	Springen
Drogen	Houden	Liggen	Richten	Spuiten
Dromen		Lijden	Rijden	Staan

Stappen	Voeren
Starten	Volgen
Steken	Vragen
Stellen	Vullen
Stoffen	
Stoppen	W 175
Stoten	Waaien
Stralen	Wachten
Stromen	warmen
Studeren	Wassen
Sturen	Wegen
	Weren
T 154	Werken
Tekenen	Wijzen
Tellen	Wikkelen
Tikken	Wisselen
Tillen	Wonen
Trappen	
Treffen	
Trekken	Z 185
Tuigen*	Zagen
	Zeggen
V 162	Zenden
Vallen	Zetten
Vangen	Zien
Vatten	Zitten
Vechten	Zoeken
Vertellen	Zorgen
Vinden	Zuigen
Vliegen	
Voeden	
Voegen	
voelen	

Bouwen

B

Bakken

	iets op het vuur of in de oven klaarmaken	Linda bakt elke week een taart.
afbakken	ongaar brood of taart klaarmaken in oven	Deze broodjes bakken we in de oven af.
aanbakken	zacht braden	Bak het vlees aan tot het rondom bruin is, doe er dan bouillon bij.
doorbakken	te lang op het vuur houden	Deze biefstuk is doorbakken. Het is net een schoenzool.
meebakken met	samen met iets bakken	De knoflook kun je met de uitjes meebakken.
opbakken	restjes opwarmen in koekenpan	De rijst van gister bak ik even op.
uitbakken	spekjes hard bakken	De kok bakte de spekjes uit.

Barsten

	breken /scheuren krijgen	Deze vaas is gebarsten.
losbarsten	beginnen met (iets)	Het vuurwerk barstte los.
uitbarsten in	beginnen met (persoon)	Zij barstte in snikken uit.

Beelden

	met plaatjes (Alleen in de vorm 'beeldend')	Verhalen in een stripboek zijn beeldend: meer plaatjes dan tekst.
afbeelden	een beeld geven van iets	Op dat schilderij is een stilleven afgebeeld.
Inbeelden	(zich) indenken	Hij beeldt zich in dat hij belangrijk is.

uitbeelden   voorstellen   Bij de toneelles hebben wij dieren uitgebeeld.
Ik was een kat.

verbeelden (zich)   te positief denken   Zij verbeeldt zich dat ze de koningin is.

Bellen   telefoneren, een bel indrukken   Je moeder heeft gebeld.

aanbellen   op de deurbel drukken   Er wordt aangebeld.

afbellen   afzeggen per telefoon   Ik ben ziek, dus ik bel mijn afspraak af.

doorbellen   melden via telefoon   De docenten moeten de uitslag van het
examen vandaag doorbellen.

opbellen   bellen naar   Vanavond bel ik je op.

terugbellen naar   bellen naar iemand die jou gebeld heeft   Kun je me morgen terugbellen?

verbellen   belminuten opmaken   Ik heb mijn hele beltegoed verbeld.

Betalen   geld geven om iets te kopen   Graag met pinpas betalen.

aanbetalen   een deel van de prijs betalen.   We hebben de auto aanbetaald. Bij het
ophalen betalen we de rest.

afbetalen   een lening terugbetalen   Nog 1 maand en dan is de auto afbetaald.

bijbetalen   iets meer betalen   Het zou € 20 per persoon kosten, maar we
moesten ieder € 5 bijbetalen.

doorbetalen	blijven betalen	In de vakanties word je salaris doorbetaald.
terugbetalen	geld teruggeven	André heeft het eten betaald. Ik moet hem nog terugbetalen.
uitbetalen	geld krijgen	Overuren worden uitbetaald.
(zich)	iets opleveren	Een studie betaalt zich later vaak pas uit.
<u>Bieden</u>	een prijs geven	Hij bood € 10 voor de pop op de warenmarkt.
aanbieden	1. zeggen dat je iets doet	Bij de verhuizing bood Maria haar hulp aan.
	2. een goede prijs geven	De salami wordt voor € 30/kg aangeboden.
opbieden	bij een veiling de prijs omhoogdrijven	zilveren oorbellen waren erg duur, mensen boden tegen elkaar op en de prijs werd opgedreven.
verbieden	zeggen dat iets niet mag	Zijn moeder verbood hem naar buiten te gaan.
<u>Bijten</u>	1. de tanden in iets zetten	Ik ben door een hond gebeten.
	2. tegenstrijdig zijn	Zowel bijles natuurkunde als scheikunde hebben bijt elkaar niet, want het is op verschillende dagen.
	3. pijn doen, schadelijk zijn	Met chemische stoffen moet je voorzichtig zijn: die kunnen bijten.
afbijten	1. een stukje van iets nemen	Hij beet een stuk van de kaasstengel af.

van (zich)	2. van replek dienen, bits reageren	Toen Wilma kritiek kreeg op haar werkstuk, beet ze van zich af door te zeggen dat het een moeilijk onderwerp was.
ontbijten	's ochtends eten	Wij ontbijten meestal om half 8.
vastbijten (zich) in	zich verdiepen in	Ze moest ze zich vastbijten in haar studie om alles goed te begrijpen.
verbijten (zich)	zich inhouden om gevoel te tonen	Toen Bart hoorde dat hij zijn baan zou verliezen, moest hij zich verbijten om niet in tranen uit te barsten.
<u>Blijven</u>	1. niet veranderen	De situatie blijft moeilijk.
	2. op één plek zijn	Deze zomer blijven we in Nederland.
aanblijven	langer blijven	De directeur blijft nog 2 weken aan.
afblijven	niet aankomen	Blijf van mijn taart af!
bijblijven	1. herinneren	Dat zij er voor me was na het overlijden van mijn man, blijft mij altijd bij.
	2. kennis vernieuwen	Als accountant moet je steeds nascholing doen om op je vakgebied bij te blijven.
binnenblijven	binnenshuis blijven	Voor straf moesten de leerlingen binnenblijven.
opblijven tot	niet naar bed gaan	Met kerst mocht kind tot laat opblijven.
overblijven	1. resteren	Van de 10 deelnemers zijn er 7 overgebleven.

	2. lunchen op school	Vroeger konden basisschoolleerlingen thuis lunchen, tegenwoordig blijven ze over.
samenblijven	bij elkaar blijven	Ieder groepje moet tijdens de speurtocht samenblijven.
thuisblijven	het huis niet verlaten	Wij gaan niet naar de film, maar blijven thuis.
uitblijven	niet komen	Een zware straf bleef uit.
verblijven	logeren	We verbleven een week bij vrienden.
wegblijven	niet komen	Ze vond het moeilijk en bleef daarom bij de bruiloft van haar ex weg.
<u>Blinken</u>	glanzen	Goud blinkt.
uitblinken	goed zijn in iets	Max Verstappen blinkt uit in de Formule1. Hij is al vaak wereldkampioen geworden.
verblinken	glans verliezen	Ik had een 8 voor wiskunde, maar dat verblinkt bij Wouter: hij had een 10.
<u>Bouwen</u> op	1. steunen op	Mathilde kan bouwen op haar echtgenoot. Die steunt haar altijd.
	2. een constructie maken	De gemeente laat een nieuwe wijk bouwen.
aanbouwen	aan een vast gebouw construeren	Zij lieten een erker aanbouwen.
afbouwen	de bouw afronden	De aannemer kon het huis volgens planning afbouwen.

bijbouwen aan	extra construeren	Aan de school werd nog een lokaal bijgebouwd.
doorbouwen	continu construeren	De bouwvakkers moeten de hele zomer doorbouwen.
inbouwen	1. plannen	Je moet op een dag ook een rustmoment inbouwen.
	2. wegwerken in	In keukens zijn ovens vaak ingebouwd in de kast.
meebouwen	samen iets construeren	Mensen van allerlei nationaliteiten bouwen aan dit project mee.
nabouwen	kopiëren in bouw	Dit paleis is in een maquette nagebouwd.
onderbouwen	bewijzen, aantonen	De plannen waren niet goed financieel onderbouwd.
opbouwen	1. iets in elkaar zetten	Het decor werd langzaam opgebouwd.
	2. structuur aanbrengen	De spanning in dit boek is goed opgebouwd.
uitbouwen	een huis of een verhaal groter maken	Ons huis is 15m ² groter geworden, doordat we het hebben uitgebouwd.
verbouwen	renoveren	Onze badkamer is vorig jaar verbouwd.
<u>Breken</u>	kapotgaan	Dit kopje is gebroken.
aanbreken	1. beginnen	Een nieuwe dag breekt aan.

	2. openen	Het pak hagelslag leek dicht, maar het was al aangebrosen.
afbreken	1. iets uit elkaar halen	We gaan het decor na de show afbreken.
	2. kapotmaken	In onze tuin wordt een muurtje afgebroken.
dóórbreken	1. tevoorschijn komen	De zon breekt door.
	2. bekend worden	Hij is doorgebroken als zanger.
	3. kapotmaken/ weghalen	De muur naar de keuken is doorgebroken tot een open keuken.
doorbréken	niet meer stil zijn	Tijdens de toets werd de stilte door de bel doorbroken.
inbreken	ongevraagd een huis binnengaan	Er is gisteren bij ons ingebrosen.
onderbreken	iemand storen in zijn verhaal	Ik wil je even onderbreken.
opbreken	1. openmaken	De weg is al 3 maanden opgebroken.
	2. last hebben van	De nare situatie op werk breekt hem op.
	3. weggaan/stoppen	De kermis breekt na het feest op.
uitbreken	1. ontsnappen	Bij de opstand in de gevangenis zijn er 3 gevangen uitgebroken.
	2. ontstaan van epidemie	Corona brak in 2020 uit en heeft de wereld veranderd.
verbreken	een einde maken aan	Hij heeft zijn belofte verbroken.

<u>Brengen</u> aanbrengen	vervoeren / begeleiden aanleveren	Zij brengt haar kinderen naar school. Tevreden cursisten brengen nieuwe cursisten aan.
binnenbrengen	geld opleveren	Deze actie brengt veel geld in het laatje.
doorbrengen	spenderen	Hij bracht veel tijd met vissen door.
inbrengen	inleveren	Bij de kringloopwinkel kun je elke dag je afgedankte spullen inbrengen.
meebrengen	meenemen	Breng jij alle kampeerspullen mee?
onderbrengen	overnachtingsplek regelen voor anderen	De vluchtelingen werden in tentenkampen ondergebracht.
opbrengen	1. geld opleveren 2. moeite voor doen	Hoeveel geld heeft de sponsorloop opgebracht? Hij kan het na die ruzies niet meer opbrengen om naar werk te gaan.
overbrengen aan	iets communiceren	Hij moest een vervelende boodschap overbrengen.
samenbrengen	bij elkaar zetten	In die bijeenkomst willen we gelijkgestemden samenbrengen.
terugbrengen naar	1. teruggeven	De vermiste poes werd gevonden en teruggebracht naar de eigenaren.
tot	2. reduceren 3. beperken	Breng de saus al kokend terug tot 10 ml. Het aantal geschikte sollicitanten is

thuisbrengen	thuis afleveren	teruggebracht tot zes. Opa bracht Charles thuis.
uitbrengen	publiceren	De uitgever heeft net een boek over yoga uitgebracht.
voortbrengen	ontstaan uit iets anders	Een ontslag kan ook een nieuw begin voortbrengen.
wegbrengen naar	iemand ergens afleveren	Zijn moeder bracht Owen weg naar de hockey.

C

<u>Checken</u>	controleren	Check even of de stekker in het stopcontact zit!
inchecken	aanmelden in hotel of voor vliegtuig	Hotelgasten kunnen bij de receptie inchecken.
nachecken	foute combinatie van nagaan en checken	De afspraak was toch vandaag? Kun jij dat nachecken?
uitchecken	afmelden bij hotel	Bij het uitchecken graag de sleutels hier achterlaten.

Dragen

D

<u>Dalen</u>	omlaag gaan	Het vliegtuig daalt snel: we gaan bijna landen.
afdalen	naar beneden gaan	In mijnen werken mensen onder de grond. Ze dalen soms af tot 200m in de aardbodem.
indalen	1. beseffen	Langzaam daalde het besef in dat hij ontslagen was.
	2. baby zakt in geboortekanaal	De bevalling is begonnen, want de baby is al ingedaald.
<u>Dekken</u>	1. borden op tafel zetten	Mark, wil jij de tafel dekken? We gaan zo eten.
	2. sportterm: vóór iemand staan	Bij hockey is het normaal om iemand te dekken, zodat diegene niet de bal direct krijgt.
afdekken	1. een opening dichten	Bij werkzaamheden in de straat is de open put afgedekt met een tegel om ongelukken te voorkomen.
	2. risico's vermijden	Met deze verzekering kun je veel risico's afdekken.
indekken voor (zich)	proberen risico's te vermijden	Nederlanders dekken zich graag in voor risico's door zich te verzekeren tegen alles.
<u>Delen</u>	ieder een deel geven	We delen de taart met zijn vieren.

indelen	een groep in kleinere groepen maken	De aanwezigen werden in groepen van drie ingedeeld.
meedelen in	een deel krijgen	Iedereen deelt mee in de opbrengst.
meedelen aan	vertellen aan	De voorzitter deelde aan de notulist mee dat hij eerder weg moest.
opdelen	aan personen geven tot het op is	Al het snoep werd opgedeeld.
opdelen (zich) in	kleinere groepen van een groep maken	De 100 deelnemers moesten zich opdelen in groepjes van vijf personen.
ronddelen	trakteren, rondgeven	De docent deelde de kopietjes rond.
uitdelen aan	trakteren, rondgeven	Maarten deelde zijn traktatie aan zijn klasgenoten uit.
verdelen	in gelijke delen maken	Wij hebben de taart in vier stukken verdeeld.
<u>Denken</u>	een beeld of idee krijgen	Ik denk dus ik besta.
bedenken	verzinnen	Ik heb iets leuks bedacht: we gaan zo naar het strand!
doordenken	harder nadenken	Snap je dat niet? Denk eens door!
indenken (zich)	fantaseren, zich voorstellen	Denk je je eens in dat je in Niger was geboren.
nadenken	de tijd nemen om te denken	Hij dacht lang over een verhuizing naar Duitsland na.

omdenken	op een andere manier denken	Je moet een beetje anders gaan denken, dat heet omdenken.
overdenken	langer nadenken over iets	Hij wilde het nieuwe voorstel eerst overdenken.
terugdenken aan	zich herinneren	Ik denk vaak terug aan onze vakantie.
uitdenken	uitwerken	Dit idee moet nog uitgedacht worden.
verdenken	wantrouwen, vermoeden	Zij verdenkt haar man van vreemdgaan.
wegdenken	niet meer zien	Computers kunnen we tegenwoordig niet meer wegdenken uit ons leven.

Dienen

	1. helpen	Gemak dient de mens. Door eten te laten bezorgen, hoef je zelf de deur niet uit.
	2. werken in het leger	Mijn broer dient in het leger: hij is sergeant.
	3. functioneren, werken	Waar dient dit apparaat voor? Oh, dat is een knoflookpers.
(zich)	4. (be) horen te, moeten	Je dient je te houden aan de regels.
aandienen (zich)	voorbijkomen	Mark wilde graag promotie maken en na enige tijd diende zich een kans op promotie aan.
bedienen	serveren	In een café of restaurant word je meestal bediend.
opdiene	uitserveren	Als de gasten klaar zijn met het voorgerecht, ruim je af en dien je het hoofdgerecht op.

verdienen	1. salaris krijgen 2. recht hebben op	Een topambtenaar verdiende in 2025 max. € 246.000 per jaar. Willem had zo hard gestudeerd dat hij wel een pauze verdiende.
<u>Doen</u>	maken, handelen	Peter doet op woensdag de was.
aandoen	1. aantrekken 2. iemand zich vervelend laten voelen 3. lamp, tv of computer inschakelen	Hij deed een trui aan. Waarom ben je zo laat? Wat doe je me aan? Mevrouw Bakker deed de lampen aan.
afdoen	afzetten	Doe je pet eens af!
niets afdoen aan	niet veranderen	Je fiets kan kapot zijn, maar dat doet niets af aan het feit dat je te laat bent en niet gebeld hebt.
dichtdoen	sluiten	Wil je de deur dichtdoen?
indoen	plaatsen	Ze deed na het douchen haar lenzen in.
meedoen	deelnemen	Wij gaan kaarten. Doe je mee?
nadoen	imiteren	De aap deed het kind na.
nietsdoen	niksen, lummelen	Nietsdoen is heel gezond, het geeft rust.
omdoen	omwikkelen	Brrr, wat koud. Ik doe nog een sjaal om?
ontdoen van (zich)	zorgen dat iets weg is	Hij opende de afvalbak en ontdeed zich van zijn afgekloven appel.

opdoen	1 opzetten	Willem deed zijn hoed op.
	2. leren, kennis vergaderen	In die cursus heb ik veel nieuwe kennis opgedaan.
opendoen	openen	Hij belde aan en zijn vrouw deed de deur open.
overdoen	nog een keer maken/ volgen	Hij moet de 3 ^e klas overdoen, want hij heeft 4 onvoldoendes.
terugdoen	ergens in stoppen	Hier zijn je sleutels weer. Doe je ze in je tas terug?
uitdoen	uittrekken	Zij deed haar jas uit.
vastdoen	vastmaken	In het vliegtuig moet je voor het opstijgen de veiligheidsgordel vastdoen.
voldoen aan	geschikt zijn	Deze kandidaat voldoet niet aan de voorwaarden.
voordoen	tonen om te laten imiteren	De surfleraar deed de oefening eerst een keer voor.
verdoen	verspillen	Heb je nog iets nieuws te melden of verdoe ik eigenlijk mijn tijd?
wegdoen	weggooien	Wil je dit bewaren of kan ik het wegdoen?
<u>Doven</u>	vuur uitmaken	De kaars is gedoofd.
uitdoven	1. minder worden,	Haar passie voor de politie is uitgedoofd. Nu wil ze dokter worden.

	2. uitgaan	De kaars is uitgedoofd. Het is nu heel donker.
verdoven	onder narcose brengen	De patiënte werd voor de hechting plaatselijk verdoofd.
<u>Draaien</u>	1. keren	De aarde draait om de zon.
	2. lopen van motor	De motor draait en we gaan vertrekken!
	3. een film of plaatje (vinyl) draaien	De DJ draaide de hele nacht jaren '90-muziek.
aandraaien	iets goed vastzetten	Draai de schroeven stevig aan met een tang.
afdraaien		moe worden Ik ben helemaal afgedraaid na deze lange werkdag.
omdraaien	omkeren	'Dit werkt niet'. Klopt, je moet de stekkers namelijk omdraaien.
(zich)	zich omkeren	Iemand achter haar riep haar naam. Daarom draaide ze zich snel om. Daar stond haar buurvrouw.
terugdraaien	teruggaan in de tijd	Had ik nou maar die jas gekocht. Ik heb er zo'n spijt van. Maar ik kan de tijd niet meer terugdraaien en nu is hij uitverkocht.
verdraaien	veranderen, vaak negatief	Peter vertelde niet de waarheid: hij had het verhaal verdraaid.
<u>Dragen</u>	1. iets in je handen hebben	Zij draagt haar baby in een draagzak op haar buik.

	2. kleding aanhebben	Zijn zoon draagt het liefst trainingspakken.
	3. verantwoordelijkheid hebben	Tijdens het kamp droeg de leiding de verantwoordelijkheid over de kinderen.
aandragen	inbrengen	Hij draagt altijd goede ideeën aan.
afdragen	1. kleding dragen tot het versleten is	Vroeger droegen broers vaak kleding van hun oudere broer af.
	2. geld aan belastingdienst betalen	Als je salaris hoger wordt, moet je vaak ook meer belasting afdragen.
opdragen	1. vertellen wat te doen	De docent heeft mij opgedragen om mijn huiswerk te doen.
	2. gewijd zijn aan	Het boek is opgedragen aan zijn dochter.
overdragen	1. een overdracht geven	Kun jij voordat je met vakantie gaat, alles overdragen aan Mirjam?
	2. besmetten	SOA's kunnen worden overgedragen bij seksueel contact.
uitdragen	verkondigen	Deze extreemrechtse partij draagt een nare ideologie uit.
verdragen	1. tolereren	De laatste jaren verdragen mensen elkaar minder.
	2. tegen iets kunnen	Zij heeft een lichte huid en verdraagt daardoor geen zon.

voordragen	1. presenteren	Op Bevrijdingsdag schrijven leerlingen een gedicht. De winnaar draagt zijn of haar gedicht tijdens de viering op de Dam voor.
	2. voorstellen als	De trouwe ambtenaar werd voorgedragen als nieuwe minister van Onderwijs.
wegdragen	1. optillen	De vrouw werd door de brandweer uit het huis gered en daarna door ambulancepersoneel op een brancard weggedragen.
	2. figuurlijk: moe /niets meer waard zijn	Nadat hij de marathon had gelopen, kon je hem wegdragen.
<u>Drijven</u>	boven water blijven	IJs blijft drijven op water, omdat het lichter is.
aandrijven	in beweging brengen	Sommige molens worden aangedreven door wind, andere door water.
afdrijven	ongecontroleerd wegdobben	Door de sterke stroming dreef de boot af en zo raakten we steeds verder van de kant.
bovendrijven	iets dat eerst zinkt, komt weer boven	Een bal die je onder water duwt, komt meteen weer bovendrijven.
langs drijven	langsstromen	Het water in de rivier stond hoog en er dreven takken langs.
opdrijven	laten stijgen	Met bieden op een veiling worden prijzen opgedreven.